

Hoe een Buizerd *Buteo buteo* paling kan vangen

Dat Buizerds geïnteresseerd kunnen zijn in paling, zoals ook beschreven door Neuvel & Winters (1987), bleek uit een waarneming op 6 december 1987. In de ochtend zag ik nabij Vierhuizen (Gr) de op de nabije akkers foeragerende Kieviten *Vanellus vanellus* en meeuwen opvliegen. De oorzaak hiervan verscheen spoedig. Er vloog een Blauwe Reiger *Ardea cinerea* over die werd achtervolgd door een Buizerd. De Blauwe Reiger had een lange dunne kronkelende prooi in zijn snavel; waarschijnlijk een paling. De Blauwe Reiger probeerde zich van zijn belager te ontdoen door in scherpe bochten te vliegen. De Buizerd bleef op korte afstand maar had moeite de reiger te volgen. Het einde van de achtervolging heb ik niet gezien, daar ik een lift naar de Lauwersmeer kreeg, mijn reisdoel.

Cramp & Simmons (1980) vermelden alleen dat Buizerds wel eens proberen prooien van kleinere roofvogelsoorten af te pakken. Deze techniek wordt slechts bij hoge uitzondering waargenomen.

Summary *A way a Buzzard Buteo buteo can catch an eel*

Neuvel & Winters (1987) reported on a Buzzard eating an eel. A record on 6 December 1987 gives a suggestion how a Buzzard can obtain such a fish. A Grey Heron *Ardea cinerea* was seen with an eel in the bill being chased by a Buzzard. It could not be observed if this attempt ended successfully.

Literatuur

- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. 1980. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, 2. Oxford University Press, Oxford.
- NEUVEL J. & WINTERS B. 1987. Buizerd *Buteo buteo* eet paling. *Limosa* 60: 149.

M. van Geene,
Oosterkade 9-B13, 9711 RS Groningen

Vangst van twee zwaluw-kruisingen te Elburg

Kruisingen van Boerenzwaluw *Hirundo rustica* × Huiszwaluw *Delichon urbica* zijn al vele malen gemeld (o.a. Bub & Herroelen 1981, Raick 1981, Stephenson & Doran 1982). Uit de beschrijvingen

van dergelijke kruisingen komt steeds ongeveer hetzelfde type vogel naar voren: het voorste deel lijkt op een Boerenzwaluw: lichtbruine keel met donkere borstband, terwijl het achterste deel van het lichaam meer kenmerken heeft van de Huiszwaluw: witte (crèmekleurige) stuit en een vrij korte, zwarte staart. De poten zijn meestal gedeeltelijk bevederd.

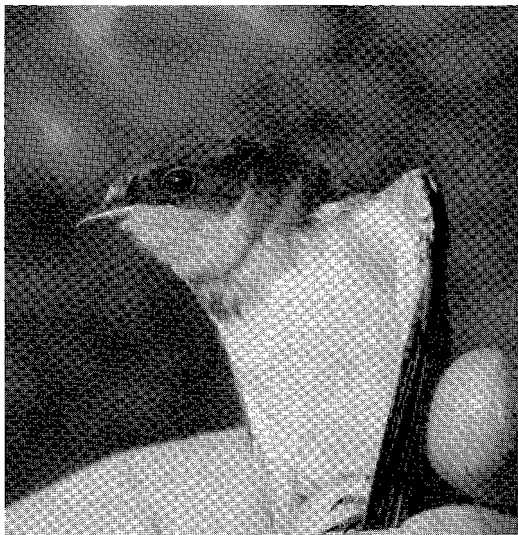
Op een gezamenlijke slaappleats van Boerenzwaluwen gelegen in een rietzoom van het Veluwe-meer nabij Elburg werd in september 1987 tijdens het ringen tweemaal een dergelijke kruising gevangen. In beide gevallen waren het jonge vogels. De eerste bastaard werd 's avonds 5 september tegen zonsondergang gevangen (ringnummer A 941084). Omdat de vogel opviel door zijn witte stuit werd hij herkend en meegenomen voor nader onderzoek. Hierbij waren ook vier Duitse biologen aanwezig, die waarnemingen deden aan Nederlandse Boerenzwaluwen, waaronder K. H. Loske. De vogel had een witte stuit met daarop wat donkere punten en donkere veerschachten, een typische huiszwaluwstaart zonder witte vlekken, een lichtbruine keel en een grijsig-donkere borstband. De poten waren echter onbevederd. De snavel was als van een Huiszwaluw: kort driehoekig. Ook de angstkreet, die hij nu en dan tijdens het onderzoek liet horen, klonk als van een Huiszwaluw. Maten: vleugel 126.5 mm, staart 61 mm en gewicht 18 gram.

Op 9 september ving ik op dezelfde plaats opnieuw een dergelijke vogel (ringnummer A 941576). De vogel werd eveneens aan de heer G. Frank (Kampen) getoond. Deze vogel had ongeveer dezelfde kenmerken als de eerste vogel, doch stuit en onderdelen waren iets meer crèmekleurig. Ook deze vogel had een duidelijke borstband en lichtbruine keel. De poten waren echter vleeskleurig en het loopbeen was aan de achterzijde bedekt met kleine witte veertjes. In de hand krijste hij als een Huiszwaluw. Toen hij echter na het vrijlaten wegvloog, alarmeerde hij enkele malen als een Boerenzwaluw: "wiet-wiet". Maten van deze vogel: vleugel 111 mm, staart 60 mm, gewicht 17 gram.

Doordat de twee kruisingen zo vlak na elkaar op dezelfde plaats gevangen zijn, ligt het voor de hand te vermoeden dat beide vogels uit hetzelfde broedsel afkomstig zijn geweest. Ik acht het echter niet waarschijnlijk. De eerste vogel had een donkere snavel en snavelrand bijna tot aan de bevedering, terwijl de tweede vogel nog duidelijk een gele rand en mondhoeven had. Daardoor was de eerste vogel ouder dan de tweede en waarschijnlijk afkomstig uit een eerste broedsel. De tweede vogel is waar-

schijnlijk uit een tweede broedsel afkomstig geweest. Dit komt overeen met wat Loske schrijft als hij Vietinghoff-Riesch (1955) citeert, die schrijft: "Soweit man Bastarde aus Nestern kennt, waren es stets die einzigen unter normalen Nestgeschwistern".

Glutz von Blotzheim & Bauer (1985) melden tot 1984 minstens 42 gevallen uit Noorwegen, Groot-Brittannië, België, Duitsland en Frankrijk. Meestal betreft het waarnemingen of ringvangsten. Er zijn enkele broedgevallen beschreven waarbij één van de jongen of één van de ouders een bastaard

Kruising van Boerenzwaluw en Huiszwaluw, 9 september 1987, Elburg (Ben van den Brink). *Hybrid of Barn Swallow Hirundo rustica and House Martin Delichon urbica*

was. Zo beschrijft Vansteenwegen (1981) een broedgeval waarbij het wijfje een Boerenzwaluw was en het mannetje een kruising van Boerenzwaluw en Huiszwaluw. De jongen hiervan hadden het uiterlijk van een Boerenzwaluw. Aangezien kruisingen worden verondersteld onvruchtbaar te zijn, vermoedt de schrijver dat het wijfje is bevrucht door het mannetje van een ander paar Boerenzwaluwen dat aan hetzelfde gebouw nestelde. Loske & Rinsche (1979) beschrijven een geval waarbij één jong van een broedsel van vier een kruising was, grootgebracht in een boerenzwaluw-nest. Ook hier was het wijfje een Boerenzwaluw. Er wordt verondersteld dat de elektriciteitsdraden rond de gebouwen, die door beide soorten zwaluwen als zitplaats werden gebruikt, wellicht de aanleiding tot paringen zijn geweest. In beide beschreven gevallen echter broedden zowel Boerenzwaluwen als Huiszwaluwen in of aan hetzelfde gebouw. Zelf acht ik het zeer wel mogelijk dat bij plassen water, waar door beide soorten modder wordt verzameld voor het bouwen van het nest, paringen plaatsvinden (vgl. foto in *Vogeljaar* 19: 638).

Summary *Two records of hybrids between Barn Swallow Hirundo rustica and House Martin Delichon urbica*

Descriptions are given of two hybrids between Barn Swallow and House Martin trapped on a swallow roost near Elburg (Gld) on 5 and 9 September 1987. Since the second bird had still traces of yellow beak flanges of the nestling stage in contrast to the other it is assumed that the birds originated from different broods.

Literatuur

- BUB H. & HERROELEN P. 1981. Kennzeichen und Mauser europäischer Singvögel, 1. Lerchen und Schwalben. (Neue Brehm-Bücherei 540) Ziemsen, Wittenberg.
- GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N. & BAUER K. 1985. Handbuch der Vögel Mitteleuropas, 10/1. Aula, Wiesbaden.
- LOSKE K. H. & RINSCHKE P. 1979. Nachweise zweier Bastarde zwischen Rauchschwalbe (*Hirundo rustica*) und Mehlschwalbe (*Delichon urbica*). *Alcedo* 4: 67-69.
- RAICK M. 1981. Note sur un hybride d'Hirondelle de cheminée (*Hirundo rustica*) et d'Hirondelle de fenêtre (*Delichon urbica*). *Gerfaut* 71: 617-618.
- STEPHENSON G. C. & DORAN T. M. J. 1982. Apparent hybrid Swallow $\times$ House Martin. *Br. Birds* 75: 290.
- VANSTEENWEGEN C. 1981. Nidification d'un hybride présumé entre l'Hirondelle de fenêtre (*Delichon urbica*) et l'Hirondelle de cheminée (*Hirundo rustica*). *Gerfaut* 71: 611-615.
- VIETINGHOFF-RIESCH A. 1955. Die Rauchschwalbe. Duncker & Humblot, Berlin.

*Ben van den Brink,
Zomerdijk 86, 8079 TL, Noordeinde Gld*